

Бул билдирүүнүн татымдуу өзгөчөлүгү болуп, маселеге эки тараптуу назар салганыбыз эсептелет. Ал – окутуучулардын көз карашынан жана студенттердин өздөрү аркылуу өткөргөн сезимтал таанып билүү, андоо аракеттери, алардын ички рефлексиясы менен биргелешип [8], окутуудагы жана окуудагы эки вектор тең күчтө иштегени.

Ошентип, билимдин, топтогон билгичтиктердин жана практикалык көндүмдөрдүн улануучулук принцибине таянып, студенттердин күзүрөттүүлүгүн (компетенцияларын) калыптандырууда Кыргыз медициналык академиясынын табигый илимдерди окутуу кафедраларынын жамааты, ЖАМУнун медициналык факультетинин табигый илимдер кафедрасынын жамааты, ОшМУнун медициналык факультетинин табигый илимдер кафедрасынын жамааты, жалпы эле профессордук-окутуучулар түзүмү менен биргелешип, ишке ашырып жаткан окутуунун модулдук системасын колдонуп, илимий маалыматтарды өздөштүрүү ыкмаларын жайылтып, студенттердин билим деңгээлин тереңдетүү мүмкүндүгү айкын жана бул жагдай биздин практикада иштеп жатат.

Колдонулган дабияттар

1. Абдыбалиева, К. “Совершенствование процесса обучения медицинской и биологической физике в медвузах” / К. Абдыбалиева // Автореф. дисс. канд. пед. н., - Бишкек, 2011.- С. 7-8.
2. Абдыбалиева, К. Меджождордо табигый дисциплиналарды окутууну өркүндөтүүнүн психологиялык-педагогикалык шарттары / К. Абдыбалиева, Райымкул уулу Ж. // БАЭМУ жарчысы, ил.-маалы-тык журн., №1 (5), 2023, 2-бөлүк, 18-23 бб., Жалал-Абад.
3. Мамбетакунов, Э. Окутуу процессинин психодидактикалык бейнеси / Э. Мамбетакунов, К. Абдыбалиева // “Санариптешүү мезгилиндеги физика илиминин актуалдуу маселелери жана окутуу технологиялары” аттуу эл аралык ил.-прак. конф., Кызыл-Кыя, “Кырг. илим, жаңы техн. жана иннов.” журн., № 8, Бишкек, 2024. – 202-206-бб.
4. Федорова, В.Н. Межпредметные связи естественно научных дисциплин усовершенствованных учебных программах / В.Н. Федорова// В сб. научных трудов “Система межпредметных связей по предметам ест.-матем. цикла”. – М., 1981. - С. 7-12.
5. Мамбетакунов, Э. “Формирование естественнонаучных понятий у школьников на основе межпредметных связей”/ Э. Мамбетакунов // Бишкек: “Илим”, 2002.- 642 с.
6. Ремизов, А.Н. Медицинская и биологическая физика. Учеб. пособие / А.Н. Ремизов // М.: мед -ГЕОТАР, - 648 с.
7. Абдыбалиева, К. Табигый илимдерди окуп-үйрөнүүдөгү билимдин улануучулук принциби / К. Абдыбалиева, А.Т. Калыбаева // Ж. Баласагын ат. КУУнун жарчысы, атайын чыг., 12-Респ. ил.-практ. конф., 2015.--153-155-бб.
8. Сияев, Т.М. Ийгилик булагы... Рефлексия / Т.М. Сияев.- “Из-Басма”, Бишкек: “Из-Басма”, 2016.- 88 б. – ISBN 987-9967-31-444-3.

УДК 070.4

DOI: [https://doi.org/10.56122/..v2i2%20\(26\).451](https://doi.org/10.56122/..v2i2%20(26).451)

КЫРГЫЗСТАНДАГЫ ЭКОЛОГИЯЛЫК ПРОБЛЕМАЛАРДЫ ЧАГЫЛДЫРУУДАГЫ ЖУРНАЛИСТИКАНЫН ЖЕТИШКЕНДИКТЕРИ ЖАНА КЕМЧИЛИКТЕРИ

Умарова Айжан Акбаралиевна - окутуучу Ош мамлекеттик университети
ORCID: 0009-0003-6287-1784, E-mail: aizhan88uma@gmail.com

Аннотация

Бул макалада Кыргызстандагы экологиялык проблемаларды чагылдыруудагы журналистиканын жетишкендиктери жана кемчиликтери иликтенет. Экологиялык журналистиканын коомдогу туруктуулукту илгерилетүүдөгү ролу, калктын экологиялык сабаттуулугун жогорулатуудагы орду талданат. Изилдөөдө Кыргызстандын жалпыга

маалымдоо каражаттарындагы (ЖМК) экологиялык темалардын берилиши, журналисттердин кесиптик чеберчилиги жана коомдук пикирге тийгизген таасири каралат. Ошондой эле, экологиялык проблемаларды чагылдыруудагы негизги тоскоолдуктар – маалыматтын жетишсиздиги, илимий-аналитикалык материалдардын аздыгы, ЖМКлардагы экологиялык адистердин тартыштыгы белгиленет. Макаланын жыйынтыгында экологиялык журналистиканы өнүктүрүүгө багытталган сунуштар сунушталат.

Ачкыч сөздөр: Экологиялык журналистика, туруктуу өнүгүү, экологиялык сабаттуулук, массалык маалымат каражаттары, Кыргызстан, маалыматтык саясат, коомдук пикир.

ДОСТИЖЕНИЯ И ПРОБЛЕМЫ ЖУРНАЛИСТИКИ В ОСВЕЩЕНИИ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ ПРОБЛЕМ В КЫРГЫЗСТАНЕ

Умарова Айжан Акбаралиевна - Преподаватель, ОшГУ
ORCID: 0009-0003-6287-1784, E-mail: aizhan88uma@gmail.com

Аннотация

В данной статье рассматриваются достижения и проблемы журналистики в освещении экологических проблем в Кыргызстане. Анализируется роль экологической журналистики в продвижении устойчивого развития и повышении экологической грамотности населения. Исследуются способы подачи экологических тем в средствах массовой информации Кыргызстана, профессиональное мастерство журналистов и их влияние на общественное мнение. Также выявляются основные препятствия в освещении экологических вопросов — недостаток информации, нехватка научно-аналитических материалов, дефицит специалистов по экологической журналистике в СМИ. В заключении статьи предложены рекомендации по развитию экологической журналистики.

Ключевые слова: Экологическая журналистика, устойчивое развитие, экологическая грамотность, средства массовой информации, Кыргызстан, информационная политика, общественное мнение.

ACHIEVEMENTS AND CHALLENGES OF JOURNALISM IN COVERING ENVIRONMENTAL ISSUES IN KIRGUZSTAN

Umarova Aizhan Akbaralievna - teacher Osh State University
ORCID: 0009-0003-6287-1784, E-mail: aizhan88uma@gmail.com

Abstract

This article examines the achievements and challenges of journalism in covering environmental issues in Kyrgyzstan. It analyzes the role of environmental journalism in promoting sustainable development and raising public environmental awareness. The study explores how environmental topics are presented in Kyrgyzstan's mass media, journalists' professional skills, and their influence on public opinion. Key obstacles in covering environmental issues are also identified, including limited information availability, lack of scientific-analytical materials, and shortage of specialists in environmental journalism. The article concludes with recommendations for the development of environmental journalism in the country.

Keywords: Environmental journalism, sustainable development, environmental literacy, mass media, Kyrgyzstan, information policy, public opinion.

Киришүү

XXI кылымда экологиялык көйгөйлөр дүйнөлүк коомчулуктун эң олуттуу чакырыктарынын бири болуп калды десек болот. Анткени, климаттын өзгөрүшү, абанын жана суунун булганышы, биологиялык ар түрдүүлүктүн жоголушу, таштанды маселеси жана башка факторлор адамзаттын келечегине түздөн-түз таасир этүүдө. Бул маселелерди чечүүдө элдин экологиялык сабаттуулугун жогорулатуу жана коомдук аң-сезимди өзгөртүү чоң мааниге ээ. Дал ушул жерде журналистиканын, айрыкча экологиялык журналистиканын ролу өзгөчө белгиленет.

Кыргызстан да глобалдык экологиялык көйгөйлөрдөн четте калган жок. Өлкөдө абанын булганышы, токойлордун кыскарышы, суунун булганышы жана калдыктарды башкаруу системасынын жетишсиздиги сыяктуу проблемалар курч бойдон калууда. Ошол эле учурда, жаратылыш ресурстары өлкөнүн социалдык-экономикалык өнүгүүсүнүн негизги фактору болуп саналат [3]. Демек, бул маселелерди туура чагылдыруу, коомго жеткирүү жана аларды чечүү жолдорун талкуулоо журналистиканын негизги милдеттеринин бири болуп калды.

Кыргызстандагы ЖМКлар акыркы жылдары экологиялык темаларды чагылдырууга аракеттене баштаганы менен бул тармакта бир катар жетишкендиктер, олуттуу кемчиликтер бар экендиги байкалат. Бир жагынан айрым маалымат каражаттары экологиялык иликтөөлөрдү жүргүзүп, коомдук пикирди жарата алган учурлар бар. Көпчүлүк ЖМКларда экологиялык темалар терең чагылдырылбайт жана көбүнчө жөнөкөй материалдар менен гана чектелет.

Ушул шарттарды эске алуу менен макаланын негизги максаты – Кыргызстандагы экологиялык проблемаларды чагылдыруудагы журналистиканын абалын талдоо, анын жетишкендиктери, кемчиликтерин аныктоо жана келечектеги өнүгүү багыттарын сунуштоо болуп саналат. Изилдөөнүн актуалдуулугу Кыргызстанда экологиялык аң-сезимди жана туруктуу өнүгүү маданиятын калыптандырууда журналистиканын ролун терең изилдөөгө болгон зарылдык менен түшүндүрүлөт.

Изилдөө методдору жана материалдары

Бул изилдөөдө төмөнкү методдор колдонулду:

1. **Контент-талдоо** – Кыргызстандын алдыңкы ЖМКларында жарыяланган экологиялык материалдарды сандык жана сапаттык жактан талдоо жүргүзүлдү. Ар түрдүү гезит, онлайн-портал, телеканалдардын жаңылыктарынан мисалдар тандалды.
2. **Салыштырма метод** – Кыргыз жана чет өлкөлүк ЖМКлардагы экологиялык журналистиканын чагылдырылышы салыштырылып, айырмачылыктары жана окшоштуктары белгиленди.
3. **Илимий адабияттарды жана нормативдик документтерди талдоо** – экология, журналистика жана медиа сабаттуулук боюнча илимий эмгектер, аналитикалык отчеттор жана Кыргызстандын мыйзамдык актылары колдонулду.
4. **Көзөмөлдүү байкоо** – ЖМКлардагы күнүмдүк экологиялык материалдардын формасына жана мазмунуна байкоо жүргүзүлдү.

Изилдөө материалдары катары төмөнкүлөр пайдаланылды:

- Кыргызстандын массалык маалымат каражаттары (КТРК, «Азаттык», Kaktus.media, 24.kg ж.б.);
- Эл аралык экологиялык уюмдардын баяндамалары (UNEP, WWF, UNDP ж.б.);
- Кыргызстандын айлана-чөйрөнү коргоо боюнча мыйзамдары жана мамлекеттик программалары;
- Илимий макалалар, аналитикалык баяндамалар жана адистердин интервьюлары.

Негизги жыйынтыктар жана аларды талкуулоо

Кыргызстан Борбор Азиядагы тоолуу өлкөлөрдүн бири катары уникалдуу жаратылыш ресурстарына ээ. Бирок, акыркы он жылдыкта социалдык-экономикалык өзгөрүүлөр, урбанизация, өнөр жай ишмердүүлүгү жана туура эмес экологиялык саясат айрым көйгөйлөрдү курчутуп жиберди. Учурда Кыргызстанда төмөнкү негизги экологиялык проблемалар өзгөчө актуалдуу болуп саналат:

1. Атмосферанын булганышы. Ири шаарларда, айрыкча Бишкек менен Ошто абанын сапаты курч маселе бойдон калууда. Шаарлардагы автоунаалардын санынын кескин өсүшү, көмүрдү колдонгон жылуулук борборлору жана турак үйлөрдөн чыккан түтүн – абанын булганышынын башкы себептери [6]. 2023–2024-жылдардагы аба сапатын өлчөө көрсөткүчтөрү боюнча Бишкек дүйнөдөгү эң булганган шаарлардын катарына кирген учурлар көп кездешкен.

2. Суу ресурстарынын булганышы жана тартыштыгы. Кыргызстан Борбор Азиядагы эн ири суу сактагычтарга ээ өлкө болгону менен акыркы жылдары суу булактарынын булганышы, жетишсиздиги көйгөйгө айланды. Өнөр жай ишканаларынан чыккан калдыктар, канализация системасынын эскилиги жана айыл чарбасында химиялык каражаттарды ашыкча колдонуу суунун сапатына терс таасир этүүдө.

3. Калдыктарды башкаруу маселеси. Таштанды маселеси Кыргызстанда системалуу түрдө чечилбей келе жатат. Бишкектин айланасындагы таштанды полигондору толуп, жаңы көйгөйлөрдү жаратууда. Айрым райондордо таштандыны чыгаруу жана кайра иштетүү боюнча атайын инфраструктуранын жоктугу санитардык-экологиялык коркунуч жаратат.

4. Токойлордун жана биологиялык ар түрдүүлүктүн азайышы. Кыргызстан аймагынын болгону 5–6 пайызы токой менен капталган. Бирок, мал чарбачылыгынын кеңейиши, мыйзамсыз дарак кыюулар жана өрттөр токойлордун көлөмүн жылдан-жылга азайтууда [4]. Ошол эле учурда жапайы жаратылыштагы айрым түрлөрдүн (ак илбирс, бугу, тоо текеси ж.б.) саны да кыскарып жатат.

5. Радиоактивдүү калдыктардын коркунучу. Совет мезгилинен калган радиоактивдүү калдыктар (Майлуу-Суу, Мин-Куш, Кажы-Сай ж.б.) бүгүнкү күндө дагы чоң коркунуч туудурууда. Айрым кампалар жана калдыктар сакталган жайлар жер көчкүгө жана селге алсыз болуп, кооптуу абалда турат [5]. Демек, бул көйгөйдү чечүү үчүн эл аралык уюмдар менен биргеликте бир катар долбоорлор ишке ашырылганы менен маселе толук чечиле элек.

Жогорудагы факторлор Кыргызстандагы экологиялык кырдаалдын курч экенин жана бул маселелерди чагылдырууда журналистиканын ролу өтө чоң мааниге ээ экенин көрсөтөт. Анткени, массалык маалымат каражаттары коомдук көңүлдү ушул көйгөйлөргө буруп, мамлекеттик органдарды жана коомду активдүү аракеттенүүгө чакыра алат.

Кыргызстандагы ЖМК акыркы жылдары экологиялык көйгөйлөрдү чагылдырууга көбүрөөк көңүл бура баштады. Бул тармак толук калыптанып бүтпөсө да, айрым жетишкендиктерди белгилөөгө болот:

1. Экологиялык иликтөө журналистикасынын өнүгүшү. Айрым маалымат каражаттары, айрыкча «Азаттык», «Клооп», «Кабарлар.kg», «24.kg» сыяктуу агенттиктер экологиялык маселелер боюнча терең иликтөөлөрдү жүргүзүп, коомдук резонанс жараткан материалдарды чыгарып келишет. Мисалы, Бишкектеги абанын булганышы, радиоактивдүү калдыктар, Кумтөр маселеси боюнча даярдалган репортаждар элдин кызыгуусун арттырып, мамлекеттик органдардын реакциясына алып келген учурлар болгон.

2. Коомдук аң-сезимге тийгизген таасири. ЖМКлардагы айрым материалдар коомчулукта экологиялык жоопкерчиликти арттырууга өбөлгө түзүүдө. Мисалы, шаарларда таштандыны бөлүп чогултуу демилгелеринин медиада кеңири чагылдырылышы жаштар арасында экологиялык активдүүлүктүн өсүшүнө себепчи болду десек болот.

3. Эл аралык уюмдар менен кызматташуу. Кыргызстандагы журналисттер БУУнун Өнүктүрүү программасы (UNDP), ОБСЕ жана башка уюмдар менен кызматташып, атайын экологиялык долбоорлорду ишке ашырып келишет [8]. Бул долбоорлордун алкагында журналисттер үчүн тренингдер, семинарлар уюштурулуп, сапаттуу материалдарды даярдоого көмөк көрсөтүлүүдө.

4. Социалдык медианын активдешүүсү. Акыркы жылдары социалдык тармактарда экологиялык темадагы баракчалар жана блогдор көбөйдү. Алар аркылуу жарандык журналистика жана жаш активисттердин үнү чыгууда. Айрыкча Instagram, Facebook жана TikTok платформаларында экологиялык флешмобдор жана маалыматтык кампаниялар өткөрүлүп жатат.

5. Жаш журналисттердин демилгелери. Жаш журналисттер жана студенттер экологиялык темада чакан документалдык фильмдерди, подкасттарды жана репортаждарды даярдап, онлайн платформаларда жарыялап жатышат [2]. Бул – келечекте Кыргызстанда экологиялык журналистиканын жаңы багыттары калыптанышынын белгиси.

Жогорудагы мисалдар экологиялык журналистика өлкөдө акырындык менен өнүгүп жатканын жана коомдук пикирге белгилүү бир деңгээлде таасир берип жатканын далилдейт.

Бирок, бул жетишкендиктер системалуу өнүгүүгө айлана элек, көбүнчө бир жолку долбоорлордун же айрым ЖМКлардын демилгелеринин негизинде гана ишке ашып жатат.

Кыргызстанда экологиялык журналистиканын өнүгүшүндө айрым жетишкендиктер байкалганы менен бул тармакта олуттуу көйгөйлөр дагы эле көп. Алар төмөнкүдөй негизги багыттарда көрүүгө болот:

1. Экологиялык темаларга аз көңүл бурулушу. Кыргызстандагы ЖМКлардын негизги агымын саясат жана экономика жаатындагы материалдар түзөт. Экологиялык маселелер коомдук мааниси чоң болсо да, күнүмдүк жаңылыктарда аларга сейрек орун берилет. Бул экологиялык журналистиканын коомчулуктун көңүл борборуна чыга албай жатканынын далили деп айтсак болот.

2. Адистешкен журналисттердин жетишсиздиги. Экологиялык темалар татаал илимий түшүнүктөрдү жана фактыларды талап кылат. Бирок, бул жаатта иштеген атайын даярдыгы бар журналисттер дээрлик жокко эсе. Көп учурда экологиялык материалдарды жалпы кабарчылар жазышат да, алар окуянын тек гана негизги фактыларын айтып коюп, себептерин, таасирин, чечимдерин түшүндүрбөгөн материал болуп калат.

3. Илимий маалыматтарды элге жеткиликтүү берүү көйгөйү. Экологдор жана адистер тарабынан берилген илимий маалыматтар массалык аудиторияга оор жана түшүнүксүз формада сунушталат. ЖМКлар бул маалыматтарды жөнөкөй, так жана түшүнүктүү тил менен түшүндүрүп берүүгө жетишпей келишет [1]. Натыйжада, коомдук аң-сезимде экологиялык түшүнүктөр үстүрт калыптанууда.

4. Финансылык жана техникалык мүмкүнчүлүктөрдүн чектелиши. Экологиялык журналистиканын өнүгүшү үчүн терең иликтөө, сапаттуу репортаждар жана мультимедиялык форматтар талап кылынат [7]. Бирок, көпчүлүк редакциялардын ресурстары чектелүү болгондуктан, бул багытка жетиштүү инвестиция салынбайт. Мындан улам көп материалдар жаңылыктын кыска түрүндө гана берилип калат.

5. Маалыматтын ачыктыгынын жетишсиздиги. Экологиялык көйгөйлөр боюнча мамлекеттик органдар ар дайым ачык жана толук маалымат бере бербейт. Мисалы, радиоактивдүү калдыктар же абанын булганышы боюнча маалыматтар көп учурда жашыруун же жеткиликсиз болуп калат. Бул журналисттер үчүн изилдөө жүргүзүүдө чоң тоскоолдук жаратат.

6. Жергиликтүү ММКларда экологиялык темалардын четке сүрүлүшү. Аймактык деңгээлдеги маалымат каражаттары көбүнчө жергиликтүү жаңылыктарга басым жасап, экологиялык көйгөйлөргө олуттуу көңүл бурбайт. Ал эми айыл жергесинде экологиялык абал өтө курч болсо да, бул маселелер медиа аркылуу жетиштүү деңгээлде көтөрүлбөй келет.

Изилдөөнүн жыйынтыгында Кыргызстандагы экологиялык журналистиканын өнүгүүсүнө тоскоол болгон факторлор – бул системалуу колдоонун жоктугу, адистешкен кадрлардын тартыштыгы жана маалымат булактарынын жеткиликсиздиги. Эгерде бул көйгөйлөр чечилбесе, экологиялык журналистика өлкөдөгү туруктуу өнүгүү процесстерине толук кандуу салым кошо албай калат.

Перспективалар жана сунуштар:

Кыргызстанда экологиялык журналистиканын өнүгүүсү жана анын коомдук маалымдуулукту арттыруудагы таасирин күчөтүү үчүн бир катар багыттар боюнча чараларды көрүү зарыл. Бул багыттагы сунуштар төмөнкүлөрдү камтыйт:

1. Журналисттерди адистештирип даярдоо. Экологиялык темаларды чагылдыруу үчүн атайын билими бар журналисттер зарыл. Университеттерде жана журналисттер үчүн өткөрүлүүчү курстарда экологиялык журналистика боюнча модулдарды киргизүү керек. Ошондой эле эл аралык уюмдардын гранттык долбоорлору аркылуу тренингдерди жана стажировкаларды уюштуруу чоң жардам болмок.

2. ЖМК менен илимий чөйрөнүн кызматташуусун күчөтүү. Экологиялык маселелер илимий негизге таянат. Ошондуктан журналисттер менен эколог-илимпоздордун ортосундагы байланыш системалуу түрдө өнүгүшү зарыл. Жогорку окуу жайлар, илимий

институттар жана ЖМКлар ортосундагы кызматташуу илимий маалыматтарды коомго жөнөкөй тил менен жеткирүүгө өбөлгө түзөт.

3. Мультимедиялык жана инновациялык форматтарды колдонуу. Заманбап аудитория маалыматты көбүнчө визуалдык жана интерактивдүү форматта кабыл алат [1]. Ошондуктан подкасттар, документалдык фильмдер, инфографикалар, мультимедиялык репортаждар жана социалдык тармактагы видеолор экологиялык журналистикада кеңири жайылтылышы керек.

4. Мамлекеттик органдардан маалыматтын ачыктыгын камсыз кылуу. Экологиялык маалыматтар эл үчүн ачык болушу зарыл. Мисалы, абанын сапаты, суу ресурстарынын абалы, калдыктар боюнча статистикалык маалыматтар үзгүлтүксүз жарыяланып турушу керек. Бул ЖМКнын ишин жеңилдетип гана тим болбостон, коомдук ишенимди да арттырат.

5. Жарандык журналистиканы колдоо. Социалдык тармактар аркылуу жаштар жана активисттер экологиялык темада көптөгөн демилгелерди көтөрүп чыгууда. Алардын ишин медиа жана мамлекеттик деңгээлде колдоо экологиялык маалымдуулукту жогорулатууга чоң салым кошот.

6. Экологиялык журналистиканы мамлекеттик жана бейөкмөт деңгээлде колдоо. Бул тармакка атайын гранттык программаларды киргизүү, конкурстарды өткөрүү жана мыкты экологиялык репортаждарды сыйлоо – журналисттердин бул багытка кызыгуусун арттырат.

Кыргызстанда экологиялык журналистиканын келечеги кең, бирок анын өнүгүүсү системалуу колдоо жана адистештирилген билим менен гана камсыздалат. Эгерде сунушталган чаралар ишке ашса, экологиялык журналистика коомдук аң-сезимди көтөрүп, өлкөнүн туруктуу өнүгүүсүнө олуттуу салым кошо алат.

Анализ көрсөткөндөй, кыргыз журналистикасы экологиялык маселелерди чагылдырууда белгилүү бир жетишкендиктерге жетишти. Айрым ЖМКларда иликтөө материалдары жана коомдук резонанс жараткан репортаждар жарыяланып, элдин көңүлүн маанилүү көйгөйлөргө бура алды. Ошондой эле эл аралык уюмдар менен кызматташуу, социалдык медианын активдешүүсү жана жаш журналисттердин демилгелери экологиялык журналистиканын өнүгүшүнө оң таасирин тийгизди.

Бирок, кемчиликтер да арбын. Экологиялык темаларга сейрек көңүл бурулушу, адистешкен кадрлардын жетишсиздиги, илимий маалыматтарды жөнөкөй тилде берүү көйгөйлөрү, финансылык жана техникалык колдоонун чектелиши — бул тармактын өнүгүүсүнө тоскоол болууда. Мындан тышкары, мамлекеттик органдар тарабынан маалыматтын жеткиликтүүлүгү толук камсыздалбаганы журналисттердин ишин кыйындатууда.

Кыргызстанда экологиялык журналистиканы өнүктүрүү үчүн системалуу колдоо, кадрларды адистештирүү, илимий чөйрө менен кызматташуу жана заманбап мультимедиялык форматтарды колдонуу зарыл. Мындан тышкары, маалыматтын ачыктыгы жана жарандык журналистиканы колдоо экологиялык сабаттуулукту жогорулатууда негизги фактор болуп саналат.

Жыйынтыктап айтканда, экологиялык журналистика — коомдук аң-сезимди калыптандырууда жана туруктуу өнүгүү маданиятын жайылтууда маанилүү курал. Кыргызстанда бул тармактагы жетишкендиктерди өнүктүрүп, кемчиликтерди жоюу аркылуу экологиялык журналистика өлкөнүн экологиялык саясатын жана коомдук экологиялык жоопкерчиликти чыңдоого олуттуу салым кошо алат.

Колдонулган адабияттар

1. «Азаттык». Бишкектеги абанын булганышы: себептери жана кесепеттери. — azattyk.org. 2023.
2. Бириккен Улуттар Уюму (БУУ). Туруктуу өнүгүүнүн максаттары (SDGs). Нью-Йорк, 2015.
3. ОБСЕ (OSCE). ЖМКларда экологиялык темаларды чагылдыруу боюнча колдонмо. Вена, 2020.

4. Мамлекеттик статистика комитети. *Кыргыз Республикасындагы айлана-чөйрө жана жаратылыш ресурстары боюнча статистикалык жыйнак*. Бишкек, 2022.
5. Кыргыз Республикасынын Өкмөтү. *Кыргызстандагы экологиялык абал боюнча улуттук доклад*. Бишкек, 2021.
6. Клооп Медиа. *Кыргызстандагы радиоактивдүү калдыктар боюнча иликтөө*. — kloop.kg 2022.
7. UNEP (United Nations Environment Programme). (2022). *Global Environment Outlook 6. Nairobi*.
8. World Bank. *Air Quality Management in Central Asia: Challenges and Opportunities*. Washington, D.C. 2021.